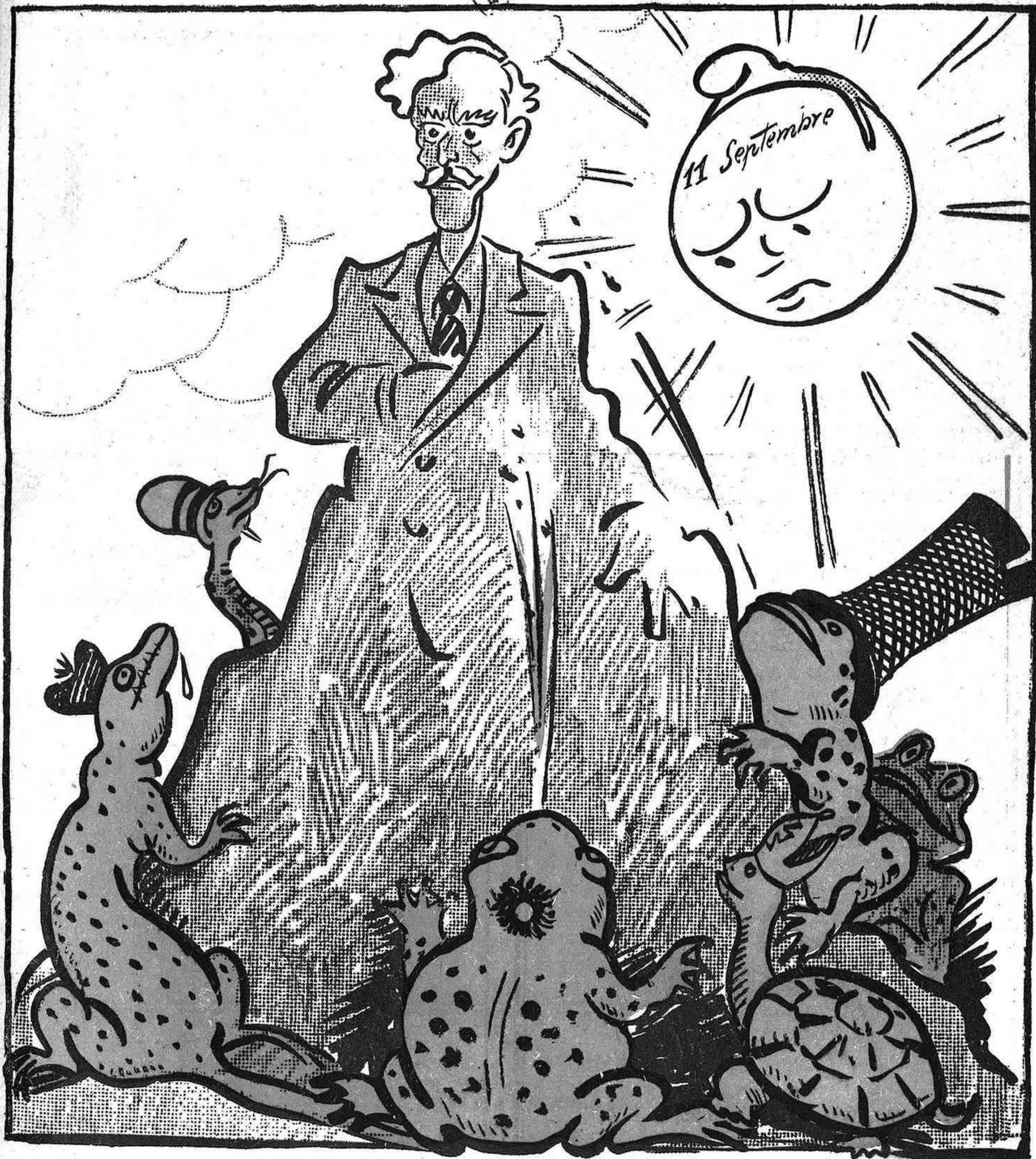

Barcelona, 11 de setembre de 1931

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY LV - 2723

Preu 20 cts. - Atrassats, 40

Els enemics de sempre

Amb la calúmnia i el verí no es destrueixen muntanyes!

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sifilis* (avari), *eccemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potenciades* del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sokatarg, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentramament, tractament i guariment de les dites malalties.

**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
 Pau Casals, Sagi-Barba,
 etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en
 discos

**La voz
 de su amo**

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÒNICA

Una cosa és el poble...

DEIA Madame Severine — aquella gran ànima que fou Madame Severine! — que calia estar sempre al costat del poble, àdhuc quan no tenia raó. I potser, en dir això, recordava aquells versets de Beranger:

*...de l'oeil des rois on a compté les larmes;
les yeux du peuple en ont trop pour celà...*

Es evident que cada victòria ha costat al poble, a la massa anònima i admirable que és el poble, sang i llàgrimes. I és evident també que cada marxa en el futur per donar un pas endavant costarà al poble les mateixes llàgrimes i la mateixa sang. A l'igual que es parirà sempre amb dolor, amb dolor es faran tots els avenços polítics i socials dels pobles. Un sentimentalisme esguerrat i anèmic compadeix els humils, els pobres treballadors que es voldrien emancipar amb aquella mateixa gràcia amb què es dona de menjar als ocellets engabiats. Aquest sentimentalisme ja no és de la nostra època. El sentit humil de la vida ha defugit de la concepció obrera quan ha comprès que és una força, i que tot ço que demana no és que li donin per favor, sinó que hi té dret. Per això, quan el poble es llença a conquerir una victòria, no s'atura davant de cap obstacle. Tira al dret. Atropella tot el que li destorba i fa, mantes vegades, injustícies contra gent que li és amiga, però que no té temps de destriar en l'acte fulminant, per la mateixa raó d'aquell religiós que en la lluita aconsellava el famós "Mateu-los! Mateu-los a tots, que Déu ja coneixerà els seus!" No guaita mai el poble l'horitzó del mal. Tanca els ulls i fa via. Un cop passada aquella empenta col·lectiva, en llevar-se al matí, després de l'esforç ardit, sap que ha aconseguit un avenç o que ha sofert un retrocés. Un cop la passió del moviment el porta a Rússia. Un altre cop el porta a Itàlia. Potser és, en el fons, la mateixa cosa. Un altre cop, en resum, el duu a una revolució mesocràtica, com la darrera d'Espanya.

Ara bé; la Revolució no satisfà mai a tots els que l'han duta. Hi ha un terme mig que plau, i un altre que desagrada. Hi ha gent que la troba massa avençada, i altres la troben, a hores d'ara ja, massa retrògrada. Hi ha revolucionaris que als cinc mesos de República troben que ja n'estan tips i que cal canviar de seguida aquesta nova estructuració democràtica per donar un pas més endavant cap a les reformes socials i polítiques. Això, hi ha molta gent que ho creu de bona fe, i són dignes del més gran respecte; però n'hi ha d'altres, malvats, pervertits, que fan de revolucionaris per a viure'n, per a aprofitar-se'n... I aquests són els que modulen el ritme d'aquestes revoltes, d'aquestes pertorbacions que maten l'economia nacional i intenten dissecar els valors espirituals d'un poble com el català, tan ric de personalitat i de grandesa històrica.

Cal estar al costat del poble sempre. Com aconsellava Madame Severine. Sí. Però una cosa és el poble, i una altra els elements pertorbadors i els malvats que s'aprofiten de l'estat d'hiperestèsia transformadora per què passem, per a deturar la vida normal de Barcelona i, per aquest camí, la vida productora de Catalunya. No val a confondre. Una cosa és el poble, amb tota la rica gama de la seva diversitat política, i una altra aquells elements que l'espionatge i el contraespionatge de la guerra es varen deixar ací, per convertir la ciutat en camp abonat per a un pistolisme tràgic i imbecil que fa de Barcelona un cementiri. Una cosa és el poble, amb la seva febreta contínua de reformes i d'avenços i sense la qual no es podria transcriure la història, i una altra són aquests menjacapellans de tots els climes i de totes les èpoques, que volen resoldre els envitricollats problemes del món amb un pampallugueig. Aquests nazarenoides, aquests somnàmbuls de les idees, aquests illuminats que encara situen en l'ordre del dia de les idees els valors terroristes com eficients i pràctics són altra cosa que el poble. Amb aquesta gent no s'hi pot anar de cap de les maneres. Cal isolar-los com es fa amb els alienats. Cal anorrear-los, com es fa amb els microbis de les epidèmies.

FRANCESC MADRID

Nota: No vull passar aquesta setmana sense adherir-me a la campanya de desgreuge feta a honor de Carles Soldevila, un dels més dignes i apreciats temperaments de les nostres lletres. L'alta figura de Carles Soldevila està per damunt de les bestieses de qualsevol poca-solta que un dia es posi a tirar guitzes en mig de la plaça pública.

"L'Esquella de la Torratxa" protesta de les paraules vils de LA VANGUARDIA i palesa una vegada més la seva adhesió fervorosa al nostre venerable Francesc Macià.

BÉ, BENVINGUTS, DONCS

Un dels retrets més grans que han estat fets al projecte de Constitució que s'està discutint a les Corts Constituents, és que és una còpia més o menys literal d'altres constitucions europees.

Però ara, en un discurs, el senyor Ferran de los Ríos, ministre de Justícia, ens ha aclarit la cosa. Ha dit que els punts copiats eren, primitivament, principis genuïnament espanyols, però que havien emigrat. Quan? Com? Aneu-ho a saber! El cas cert, però, és que ara retornen...

Quant temps sense veure'ls, oi?

EXQUISITATS

El discurs del senyor De los Ríos al Parlament Espanyol ha estat un discurs líric, eloqüent, de tons elevats, tal com pertoca, no a un socialista que fa de ministre, com va dir Prieto d'ell mateix, sinó, més exactament, a un ministre que fa de socialista.

Acabat el discurs, les personalitats parlamentàries, en donar la seva opinió, van expressar-se unànimement:

—Admirable—deia En Maura.—Sublim—feia Alcalá Zamora.—Magnífic—afegia Monsenyor Tedeschi. —Meravellós—corroborava Don Melquíades.—Estupend—exclamava Jiménez Asúa.—Formosíssim—re-calcava Martínez Barrios.—Deliciós, superb, diví...—feien tots a la una els diputats.

En mig d'aquests elogis, el senyor Ferran de los Ríos baixava els ulls ruborós i, somrient, s'excusava:

—No, si no val la pena... si no he tingut ni temps de preparar-lo... Ha estat una cosa improvisada. El mèrit està en la Cambra, que ha sabut escoltar-me...

EL MINUET I LA SARDANA

¿Qui, després d'això, malparlarà d'aquesta Cambra? Qui dirà que no és una Cambra d'altura? Qui gosarà a parlar de demagògia?

Els diputats es galantegen contínuament, amb la més exquisida cortesia, i, tot fent els discursos més lírics del món, ballen el *minuet*.

Ja ho va dir Samblancat:

—Si seguim així, nosaltres haurem de fer rotllo i ballar la sardana...

L'onze de setembre

Avui, onze de Setembre, davant l'estàtua de Casanova, heroi caigut per les llibertats de Catalunya, desfilaran totes les entitats catalanes de caràcter polític, social, esportiu, choral i recreatives. Hi desfilaran amb tots llurs pendons i llurs banderes, hi desfilaran amb totes llurs músiques i chors. Obrirà la marxa triomfal la guàrdia urbana muntada i vestida de gala, amb la senyera de la ciutat, amb la senyera que porta les quatre barres de totes les terres catalanes i la creu vermella de Sant Jordi cavaller, símbol de

llibertat. La desfilada serà elosa per la bandera de la vella Unió Catalanista, brodada i oferta per les dones catalanes, bandera símbol de la unió i plenitud de Catalunya. Banderes totes que fins ahir havien estat banderes de guerra, banderes perseguides, i que demà seran banderes de triomf i germanor. Amb aquesta festa plena de pompa, veritable festa de les banderes, diríem que Catalunya reprèn la seva història gloriosa i la seva tradició nacional.

Catalans, per les nostres banderes, per Catalunya i la seva llibertat, no falteu a aquesta festa!

UN PAS ENRERA

Aquests dies passats, Barcelona ha fet un pas enrera. Com el féu Sevilla. Com temem que el facin altres ciutats si el govern segueix aquesta mena de política a la vainilla que ha seguit fins ara amb el ferm propòsit de donar-nos una República apta per a senyoretetes.

Hi ha hagut, com abans, escombraries als carrers. Hi ha hagut, com abans, vaga de tramvies, autobusos i taxis. Hi ha hagut, com abans, la ciutat a les fosques. I hi ha hagut, com abans, morts i ferits, i disturbis i neguits i angúnies. I la policia—que feia temps que no actuava—ha actuat com abans, exactament com abans.

I damunt la ciutat ha planat un ambient de pesombre i de tragèdia.

Com abans, tot ha passat com abans, com quan hi havia la monarquia, com quan hom afusellava impunement el ciutadà pacífic que bevia una orxata o comprava el diari. A la monarquia la vida del poble no li mereixia cap respecte. I ens dol, senyor Maura, que amb la República passí una cosa semblant.

Aquests dies han estat fatals per a la vida de la República, perquè ens han recordat la monarquia amb tota la seva brutalitat.

No pretenem pas fomentar el desordre; no pretenem defensar els que ara, a cada moment i amb tota inoportunitat, plantegen conflictes; no pretenem fer causa comú amb els pertorbadors. Trobem natural i lògic que el govern de la República procuri combatre i extirpar el desordre amb tota energia. Però voldríem que aquesta energia l'emprés no tan sols en els conflictes obrers, sinó contra els monàrquics, contra els capellans conspiradors, contra els responsables d'Annual i la dictadura.

Perquè el poble comença a adonar-se que els cops només van dirigits contra ell, mentre hom deixa en llibertat Galo Ponte, Mola, Luca de Tena i altres; mentre el govern procura tirar terra al damunt del plet de les responsabilitats; mentre hi ha tanta simpatia vers els capellans i la gentussa de la Unió Patriòtica, que segueix ocupant càrrecs públics com en temps de la monarquia.

I això al poble no li fa cap gràcia. I això—aquesta conducta tèrbola i equívoca—és altament perillós, perquè és el poble qui ha fet la República i no quatre senyors amics de capellans i upetistes.

cular com collectivament, sigueu servit de denunciar-me'l, ja sigui confidencialment o bé a manera descoberta, i tinguen la seguretat de què serà perseguit i corregit.

Us saluda atentament,

AGUADÉ

I ara bé. Nosaltres no sabem de cap negoci brut. No el sabem perquè si el sabéssim no li diríem pas a ell confidencialment, sinó que el duríem al Jutjat de Guàrdia. Nosaltres recordem molt bé que l'òrgan de l'Esquerra deia dies abans de les eleccions municipals en cada edició: "Un cartell que s'hauria de posar a la porta de l'Ajuntament: "Pena de mort al lladre!". I nosaltres esperem que un dia o altre els regidors de l'Esquerra, quan s'assabentesin que hi ha un regidor lladre, el condemnarien a mort.

Però cal vigilar. Cal vigilar. L'Ajuntament és una cosa molt complicada i l'esclatxa de la immoralitat és fàcil de veure. Cal estar alerta per a no embrutir de cap de les maneres el partit que al davant té la puresa immaculada de Francesc Macià.

El conseller en cap Joan Casanoves, també ens escriu...

Estem de sort a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, perquè tenim correspondència oficial. El conseller en cap — en cap de majoria, naturalment — Joan Casanoves ens ha escrit una lletra, molest per les bromes que fem pel que fa respecte a les despeses d'automòbil. I l'home ens posa una cara tot enfadat, i diu la carta:

"Sr. Director de "L'Esquella de la Torratxa".

Distingit senyor:

Veig amb disgust que el número d'avui del setmanari de la vostra direcció reincideix en l'errònia interpretació de les despeses municipals per automòbils corresponents al mes de juny, cosa que oportunament fou tractada en sessió pública, quedant perfectament aclarida i a la disposició de qui ho vulgui comprovar.

La quantitat que allí es donà fou global; aquesta quantitat desglossada, queda tal i com consta en l'adjunta nota.

Com sembla que davant una cosa tan clara hi ha interessats en interpretar-la confusament, dec manifestar-li que el millor procediment per a parlar-ne, si hom ho creu convenient, és assabentar-se'n abans i comprovar-la. Fer altrament, vol dir lliurar-se a una campanya de desprestigi que no cal dir com considero injusta.

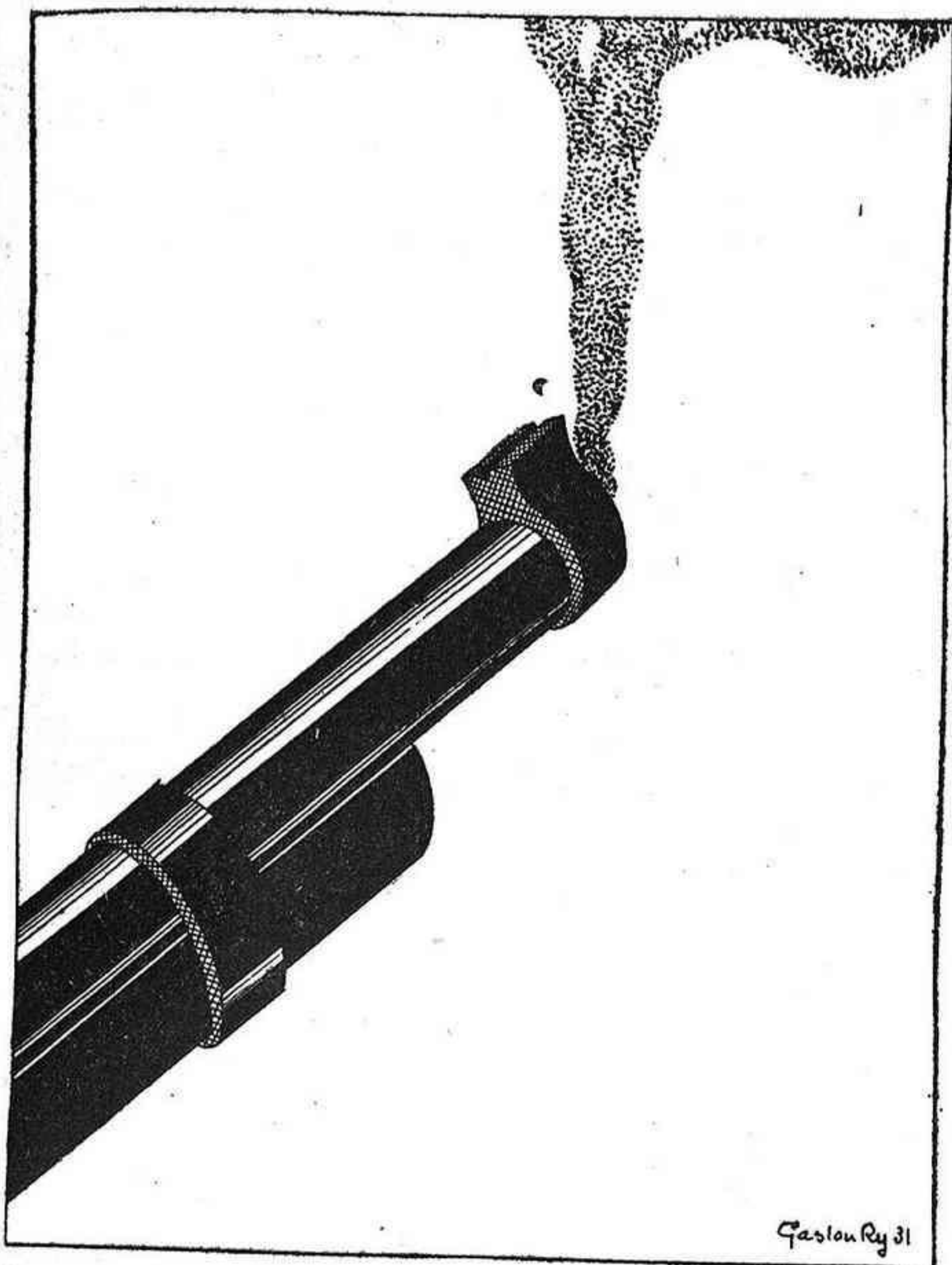
Us saluda atentament.

J. CASANOVES

No s'enfadi, senyor Casanoves, no s'enfadi. Però amb tot no està gens bé que els regidors i els familiars dels regidors vagin tant amb auto. No està bé. Hi ha uns taxis baratets, uns tramvies més baratets encara. No cal enutjar-se, però menys ens enutjaríem nosaltres si tots fessin com En Casanelles, que sempre va amb auto propi, o bé com En Pellicena, que sempre va a peu per treure panxeta. No s'enutgi. I faci anar a peu els seus amics. Sempre és bo per la salut.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA ha estat sempre — i els nostres disgustos ens costa — un periòdic d'esquerra.

Però un periòdic amb independència i llibertat de criteri.

Es un fusell?

Sí; és un fusell! Però també podria ésser un editorial de "La Vanguardia".

L'alcalde ens escriu...

El senyor Aguadé i Miró ens ha escrit una carta. Aquesta carta és resposta a un solt publicat a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, i en el qual ens queixàvem de què no es celebressin les sessions al Saló de Cent. L'alcalde ens diu que el Saló de Cent es dedica a grans solemnitats. Nosaltres entenem que l'administració de la vida ciutadana és una gran solemnitat, i per tant seguim creient que les sessions s'haurien de celebrar al Saló de Cent, però... primer publiquem la carta del doctor Aguadé, que diu així:

"Sr. Director de "L'Esquella de la Torratxa".

Molt distingit senyor meu:

En el número del setmanari de la vostra digna direcció, corresponent al dia 21 del mes actual, s'insereix el següent entrefilet: "Les sessions de l'Ajuntament, ¿per què no es celebren al Saló de Cent? ¿Perquè el poble no s'assabenti tan aviat dels negocis bruts dels nostres regidors?"

He donat ordres perquè se m'informés respecte al particular, i se m'assabenta que un dels Ajuntaments anteriors als de la Dictadura, va ordenar l'arranjament del "Saló nou del Consistori" per tal d'habilitar-lo, com es veu des de llavors, per a celebrar-hi les sessions de l'Ajuntament.

Simultàniament va portar-se a terme la restauració del "Saló de Cent", el qual es destina a grans solemnitats.

Assentat això, em permeto dir-vos, interpretant el desig de tots els meus companys de Consistori, que si sabeu d'algun "negoci brut" que pugui afectar-los, tant parti-

Suggerències i estampes del camp

COLOR DE POBLE

Aquesta és l'hora del morir del dia. S'ha post el sol i ve el primer alè de marinada. Això passa a dos quarts de set de la tarda. La gent del poble ja sap que a dos quarts de set de la tarda arriba el primer alè de marinada.

De dia cau un sol terrible, espantós; un sol de càstig, d'infern; un sol de pagès. Ara, en aquesta hora del vesprejar, hom ja pot atrevir-se a treure el nas—i el demés de la persona—al carrer. Alguns, fins s'arrisquen a sortir a la carretera. Altres, s'arriben als horts de fora del poble.

El poble és un poble del pla de l'Urgell. Un poble de cases baixes, d'amples carrers. Les cases són de fang, els carrers, a l'estiu, estan plens de pols, i a l'hivern, plens de boira. Al poble hi ha un Centre Republicà i un altre centre que abans era de la Unió Patriòtica i ara—és clar!—també ha esdevingut republicà. I hi ha dos partits: els de dalt i els de baix. Els de dalt són els cacics, els rics, els ex-amics de la dictadura, que ara fan l'amor a la República. Els de baix són el poble, els oprimits, els que durant aquests set anys han sofert tota mena de vexacions i escarnis.

Durant les hores del dia, als carrers del poble no més hi ha el sol. Els homes són al camp a treballar. Les dones, a l'interior de les cases. De tant en tant, s'oeix el plor d'un infant, el crit d'una dona, el lladruc d'un gos, el cloquejar d'unes gallines, el traqueteig somort d'un carro de sàrries que, sota el sol implacable, travessa el poble.

De nit, en havent sopat, els homes van al cafè; juguen a cartes: la manilla, el tuti subhastat. En una taula hi ha el metge—senyor, comprensiu, cordial—, el farmacèutic—noctàmbul impenitent i amic dels llibres—, un caçador, d'ulls blaus i cabell ros, d'ampla riulla generosa, sempre amb un "toscano" a la boca... Potser algun jove llegeix

un llibre; potser algun altre festeja. De tant en tant, en l'aire negre de la nit, s'oeix l'aspre sissejar de les òlibes.

Al cap d'uns dies de viure-hi, la vida monòtona i gris del poble ens aplanà, ens relaxa. Ens entra aquella mandra, aquella nyonya del poble, que ens ajeu damunt de totes les cadires, als marges, als pellers, a tot arreu.

Ara, en aquesta hora del morir del dia, nosaltres sortim a una ampla galeria que s'obre als camps. L'horitzó és molt ras. Damunt el cel—que durant el dia ha tingut un blau roent i feixuc, un blau d'acer—es retallen uns arbres llunyans, una casa, uns pellers. Aquest cel ara és d'un to d'ambre tacat de rosa i de verd, i dona una amable irrealitat al paisatge aspre i monòton. No ha plogut en tot l'estiu i ara aquest paisatge tan pla, tan ras és com una estepa àrida, desolada, solitària, com un paisatge de jueu errant.

Ratllen el cel uns oronells i s'oeix la remor del mall batent l'enclusa a casa el ferrer.

Tot va fonent-se dolçament en la nit que arriba. I ens pren una tristesa amarga davant d'aquest paisatge desolat, davant d'aquesta estepa de color de fang, d'aquestes cases de color de fang, d'aquests pellers de color de fang.

I hom pensa en la vida d'aquesta gent, en els baixos apetits, en les mesquineses d'aquesta gent, en les seves inquietuds, en els seus anhels, en els seus egoismes, en les seves rancúnies. I hom pensa que són inútils els esforços d'uns quants homes de bona voluntat que viuen al poble, que organitzen conferències, que creen una biblioteca. Contra l'obra civilitzadora d'aquests homes de bona voluntat es dreça la baixa política, l'apetit mesquí, l'afany de seguir manant. I el poble, per aquesta guerra estúpida contra la intel·ligència, és irredempt. Com tants altres pobles, llastimosament.

Com tants altres pobles on tot, les coses i les ànimes, tenen color de fang i són de fang: del fang dels carrers que les bèsties trepitgen.

LLUÍS CAPDEVILA

La cacera d'aquest any

—Mai no m'hauria pensat que, en comptes d'un conill, trobés una rata! Deu ésser de sagristia...

Íntima

Un amic, avui, m'ha dit: "Enric, tu ets vell abans d'hora. Per què no gaudeixes de la vida com jo?" El meu amic entén el gaudi d'una manera especial. Per ell el gaudir de la vida consisteix en satisfer tothora els seus desigs carnals. Es un individu que solament sap parlar de dones, dels seus èxits amorosos, i explica amb orgull que ha estat "malalt de dones" quatre vegades. Es un "castigador", amant de les multituds i dels balls, on ell "es guanya la vida", arrambant les xicotetes. No fa molt comparegué amb la galta dreta esgarrapada: era un record d'una verge esquerpa.

Aquest amic, de front esquifit, d'idees més esquifides encara, fanfarró barrut, no comprèn com hom pot divertir-se d'altra manera. Als seus ulls jo sóc un ximple i un salvatge, perquè esquivo la companyia d'amics de platxèria. Sovint em diu que sóc insociable i que les meves manies, els meus llibres i el meu retraïment em conduiran a la neurastènia més aguda. Què en va d'equivocat el meu amic! Els llibres mai no poden ni podran conduir hom a la neurastènia. Què n'és d'infeliç, aquest meu amic, i quina pena em fa el pensar que ell mai no podrà gustar ni percebre la sabor exquisida que enclouen els llibres!

Pobre orfe d'esperit, per al qual només existeix la matèria! M'escriueix veure com et reboques pels llits de bordells llòbrecs que fan olor de cotó fluix i de pus; em repugna veure't petonejar amb vertader plaer la boca encara humida pels besos d'altri d'una dona que pocs moments abans s'ha lliurat a les carícies d'un monstre com tu; em fa fàstic veure't amanyagar les carns palpades i masegades d'una dona, l'amor de la qual —un amor prostituit i pútrid—tu compres per unes quantes pessetes.

De tot això tan revoltant i fastigós en dius gaudir de la vida? Creu-me, amic; t'ho deixo, per tal que en frueixis tu, perquè jo no podria. La meva ànima està per damunt d'aquestes baixeses; el meu esperit aspira a trobar un amor pur—cosa gairebé impossible perquè totes les dones mantenen un amor que no senten—i per això visc isolat de tota orgia imbecil.

Sol, prefereixo estar sol, enfonsat en una cadira de braços, tova, llegint un bon llibre, fumant i bevent un glop de conyac de tant en tant, i deixar la meva ment vagar per l'espai en cerca de tendreses i gaudis que tu, amb el teu materialisme, mai no podràs assaborir. Pobre amic meu, com et planyo!

H. C. SANTEUGINI

L'Onze de Setembre

— Gairebé no me'n sé avenir que pugui cridar
Visca Catalunya! sense que em destorbin...

Notes d'un carnet

La ignorància és maldat inconscient.

L'esperit de venjança només és comprensible i perdonable en éssers inferiors.

La poesia és la música de les lletres.

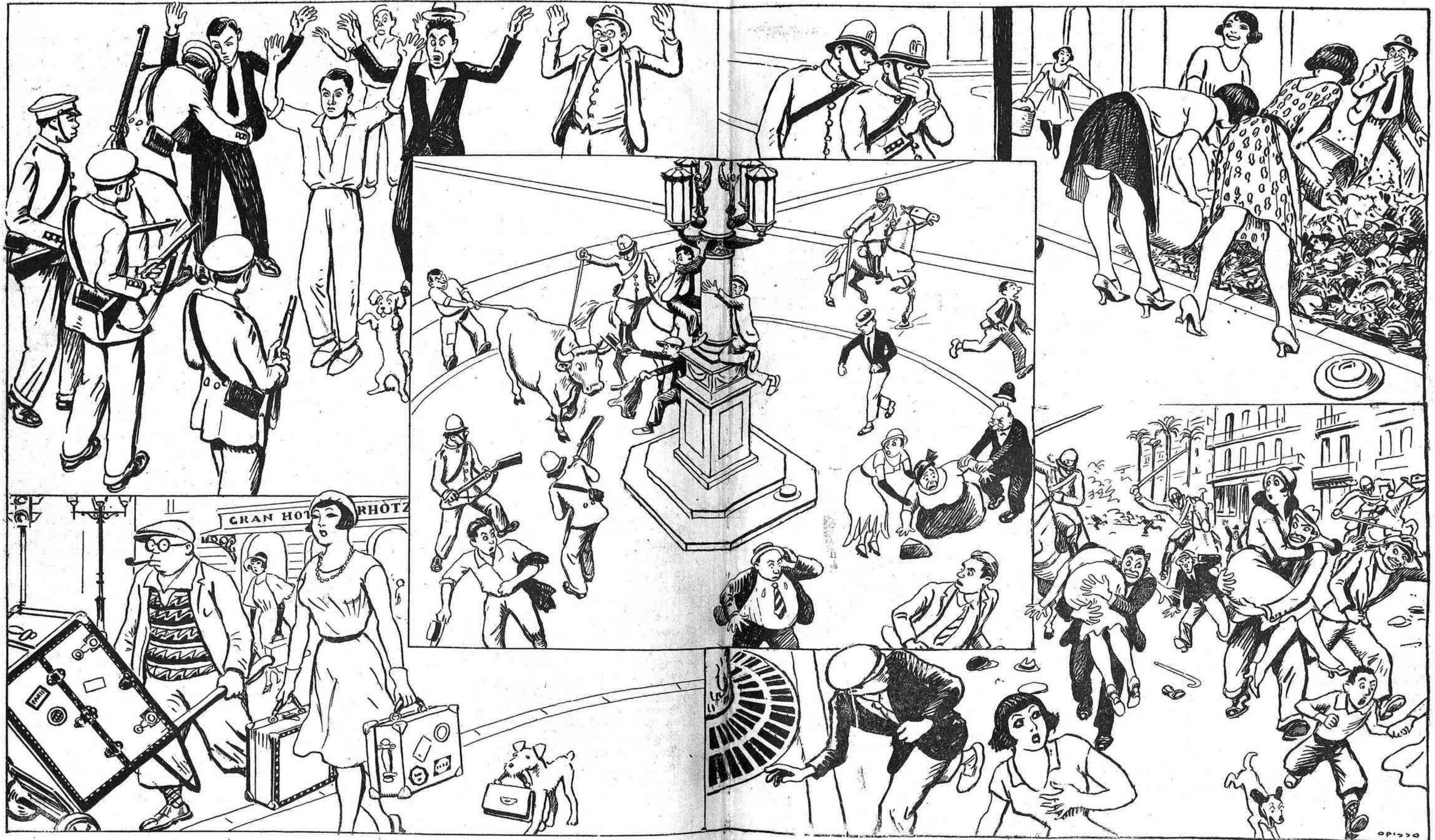
Rússia és el Jesucrist de les nacions.

De vegades, és més desagradable la frase amb què és designada una acció reproable, que l'acció mateixa.

Es més humà viure d'una digna quimera que d'una indigna realitat.

SANTIAGO GARCIA PONT

Kodak romàntic de la setmana passada

Una «jota» amb orquestra policíaca
 Barcelona, atracció de forasters!..

Un brau que també hi prengué part... a la festa

Males olors i bones vistes...
 «Dolça càrrega»

Capricis i paradoxes

VIOLÈNCIA EN PURA PERDUA

Hem parlat un d'aquests dies amb una senyora, lectora asídua de "La Veu de Catalunya". ¿Caldrà dir que és molt catòlica i encara una mica monàrquica? Es també, diguem-ho per acabar la pintura, maridada amb un reiet de les nostres finances. I bé, aquesta senyora, que coneixem de temps i amb la qual havíem tingut algunes petites polèmiques polítiques, ens digué:

—Ja veieu quines coses ens ha portat la República: desordres, morts al carrer, una crisi industrial que espanta, un nombre imponent de parats. I tot això per no haver volgut escoltar les veus assenyades, les veus profètiques que predeien el que s'havia d'esdevenir amb la República. No us ho pensàveu, eh?... Si se us pot perdonar és en gràcia només a la vostra ingenuïtat, a la vostra innocència. Us pensàveu, sens dubte, que la República convertiria la nostra terra en un paradís. Doncs ja el teniu, el paradís!

—Certament, senyora—vàrem respondre-li—, no ens esperàvem pas que la República ens portés tots aquests trontolls, tots aquests malastres...

La senyora acollí amb un fi somriure pietós la nostra declaració. Nosaltres proseguïrem:

—Però, almenys, de moment, esperàvem alguna cosa bastant pitjor.

La dama es queda ara un moment glaçada.

—Mai no se'ns hauria ocorregut que la República i la llibertat de Catalunya—diguérem—fossin assolides sense convulsions i sense sacrificis. La manera pacífica, democràtica, com fou proclamada la República espanyola i, cosa més extraordinària, l'efímera República Catalana, ens semblà un miracle: el primer miracle autèntic en aquesta terra de miracles. La crema de convents, els complots monàrquic-comunistes—que han desacreditat el comunisme per a molt de temps entre nosaltres—, cuitaren a desvetllar-nos del nostre embadaliment idíl·lic. Però així i tot mai no ens hauríem imaginat el que s'ha esdevingut aquests dies. Mai no ens hauríem imaginat que els elements tèrbols de l'obrerisme català—i que a dir la veritat tenen ben poc de català, saturats com són de mística—se n'aprofitessin per provocar el pànic al carrer i el pànic a la indústria; que posessin en perill la producció catalana i la mateixa República, i això, no ja per aconseguir unes míseres reivindicacions de classe, més vanes que positives, sinó simplement per mantenir viu, encara que en pura pèrdua, el culte de la violència i el sentimentalisme exacerbats i morbós de la ciutat.

I diem que les reivindicacions aconseguides són més vanes que positives, perquè aquestes reivindicacions que es concreten en uns quants augments de jornals, contribueixen també—l'argument és prou repetit—a l'augment del preu de les mercaderies que han de comprar els propis obrers, cosa que si no fa il·lusoris llurs avantatges, els fa efímers; tanca els patrons i els obrers en un cercle viciós d'augment continu.

¿Es que amb això volem dir que els obrers, per amor a la República, a una República que consideren burgesa, s'havien de sacrificar?... No, certament, no volem dir res d'això. Es que ens creïem que en treurien avantatges més positius sense tantes perturbacions, sense tants sacrificis, fins, si voleu, sense tan d'inútil i extraviat heroisme. Ens pensàvem que davant d'un govern democràtic els obrers es decidirien a actuar democràticament. Ens pensàvem que

—Noi. Ja estàvem desentrenats! Sort hem tingut d'en Maura.

—Ja us heu entès, amb les vostres discòrdies internes?
Sí; ara hem après de fer com els amos, que sempre van d'acord...

Film de la setmana

Dilluns

Malgrat us costi de creure,
en finir el mes passat,
Barcelona féu fogueres,
com la nit de Sant Joan.

El novíssim espectacle
— tot dolent-ho — és d'agrair
a la vaga de Telèfons,
de la qual no es veu la fi.

Dimarts

Algun dels senyors Canons
del nostre carrer Ferran,
protesten de què els canviïn
el nom. (Clar! per important).

Són aquells que no han pogut
foragitar el "Fernando",
i per donar-se importància
parlaven de "contrabando".

Dimecres

Com que tenen poca feina
tots els nostres governants,
es dediquen a fer l'enze
i ensenyar-nos jocs de mans.

Mentrestant, a Barcelona
ens empassem un nou "trago",
assassinant-nos la gent
com si "estéssim" a Xicago.

Dijous

Com que som aficionats
a protestar, cada dia
ens posem de malhumor
i seguim la teoria:

Protesta i no treballar!
Vinguen vagues generals!
(Però en el forn ja no ens fien
quan anem curts de... gambals...)

Divendres

Aquella vaga pacífica
que s'havia anunciat,
se'ns ha tornat "respondona"
i una batalla campal.

No ens cansarem mai de dir,
ni tampoc recomanar,
que l'obrer ha de tenir calma
i no deixar-se "enredar".

Dissabte

S'arregla la situació,
ja s'hi veu un xic més clar.
(No ho diem pas per la vaga,
sinó perquè crema el gas).

Barcelona ja es desperta
del seu pesombre passat.
Tot fa creure que dilluns
tornarem a treballar.

haurien enviat als Ajuntaments, a les Corts, representants autèntics; ens pensàvem que haurien aconseguit així anar a una revisió equitativa de salaris, que haurien iniciat ja una legislació social; ens pensàvem que, en ciutats sobretot com Barcelona, hom hauria d'anar a la ràpida socialització de molts serveis; que fóra aconseguida una ràpida rebaixa dels lloguers o iniciada la construcció de grans avingudes de cases barates; que haurien portat una ràpida modificació dels impostos que graven encara el treball o que encareixen els articles necessaris. Ens creïem també que s'aniria a la creació de granges collectives en els llocs com Andalusia, on la terra està tan mal repartida; a la creació de cooperatives industrials en els llocs, com a Catalunya, on hi ha grans concentracions obreres... Ens creïem, en fi, que l'obrer arribaria a tenir, d'ací a poc temps, una intervenció directa i legal en la producció...

Vàrem callar, però. La nostra interlocutora ens mirava esblaimada. Mogueu el cap amb tristesa. Després va sospirar. I no era pas difícil d'interpretar aquell sospir resignat. Si hagués gosat, segurament hauria dit:

—Doncs, fet i fet, val més que les coses vagin com van ara. Car sempre serà justificat d'oposar a les pistoles del desordre i de l'anarquia, els fusells de l'ordre i de la legalitat. Sempre valdrà més respondre a trets les demandes folles, que haver d'avenir-se, amb minva de l'hegemonia de classe i potser dels propis cabals, a les reivindicacions democràticament guanyades pel poble.

DOMÈNEC GUANSÉ

Llaor als màrtirs del 1714

Un any més cau damunt la història del passat. En aquesta jornada històrica de l'11 de Setembre els catalans ens hauríem de vestir de dol. Per ésser les que ens varen prendre, però, això sí: heroicament defensades, les llibertats catalanes.

Després de dues centúries i anys sobrers, Catalunya va en camí de les seves reconquestes. Però per arribar-hi, ha estat menester derribar una dinastia procedent d'aquell bord que manà cremar-les al mig de la via pública.

Aquelles cendres, amb els anys, s'anaren escampant arreu: per fer conèixer a les "províncies" germanes la valor d'aquell sublim heroisme dels màrtirs de l'11 de Setembre. Entre unes i altres han donat fills il·lustres que s'han preocupat d'ennobrir-se. Però que, degut potser a les males llavors, en la política no venia mai l'hora de la victòria.

Ha calgut que Catalunya amb les "províncies" ibèriques, anés a les urnes per deixar un "sí" unànime del seu amor al venerat apòstol Francesc Macià.

Però avui Catalunya està a l'aguait dels tractes que se li donin a l'Estatut. Llevat passar tants anys, no per això havem defallit nostra fe els catalans. Sort n'havem tingut, que si no, tornariem a ésser esclaus.

Volem les nostres llibertats. Però que no se'n faci d'elles un mercat de Calaf. Si no, del contrari, direm com l'immortal poeta:

"Ser lo que fórem,
això volem.
Catalans sempre,
sempre serem."

JOAN JULIÀ CUADRAS

Diumenge

Comença, de matinada,
aquella cursa ciclista
que converteix Catalunya
en una grandiosa pista.

Bon viatge, braus xicots!
Correu com esperitats
i torneu a Barcelona
que us espera, triomfants!

DOMÈNEC DIUMENGE

Aquesta setmana anem a dedicar un elogi al nostre Ajuntament. El tenen ben guanyat. La setmana passada dèiem que ens plauria rectificar alguna de les censure que els dedicàvem; i a la Casa Gran ens n'han brindat ben aviat l'oportunitat. Ja veuen, doncs, aquells que no llegien amb simpatia la nostra actuació, que no som partidaris de la rebentada sistemàtica. Estimem, sola i únicament, la veritat; i rera unes setmanes que al vell edifici de la Plaça de la República es jugava a patacons, han donat senyals de vida els senyors de la Revolució.

L'Ajuntament de Barcelona, en declarar-se la vaga general, aquesta vaga que ens ha tingut tres dies amb l'ai! al cor, va constituir-se en sessió permanent i va procurar que

les coses més importants de la ciutat notessin mínimament les deficiències.

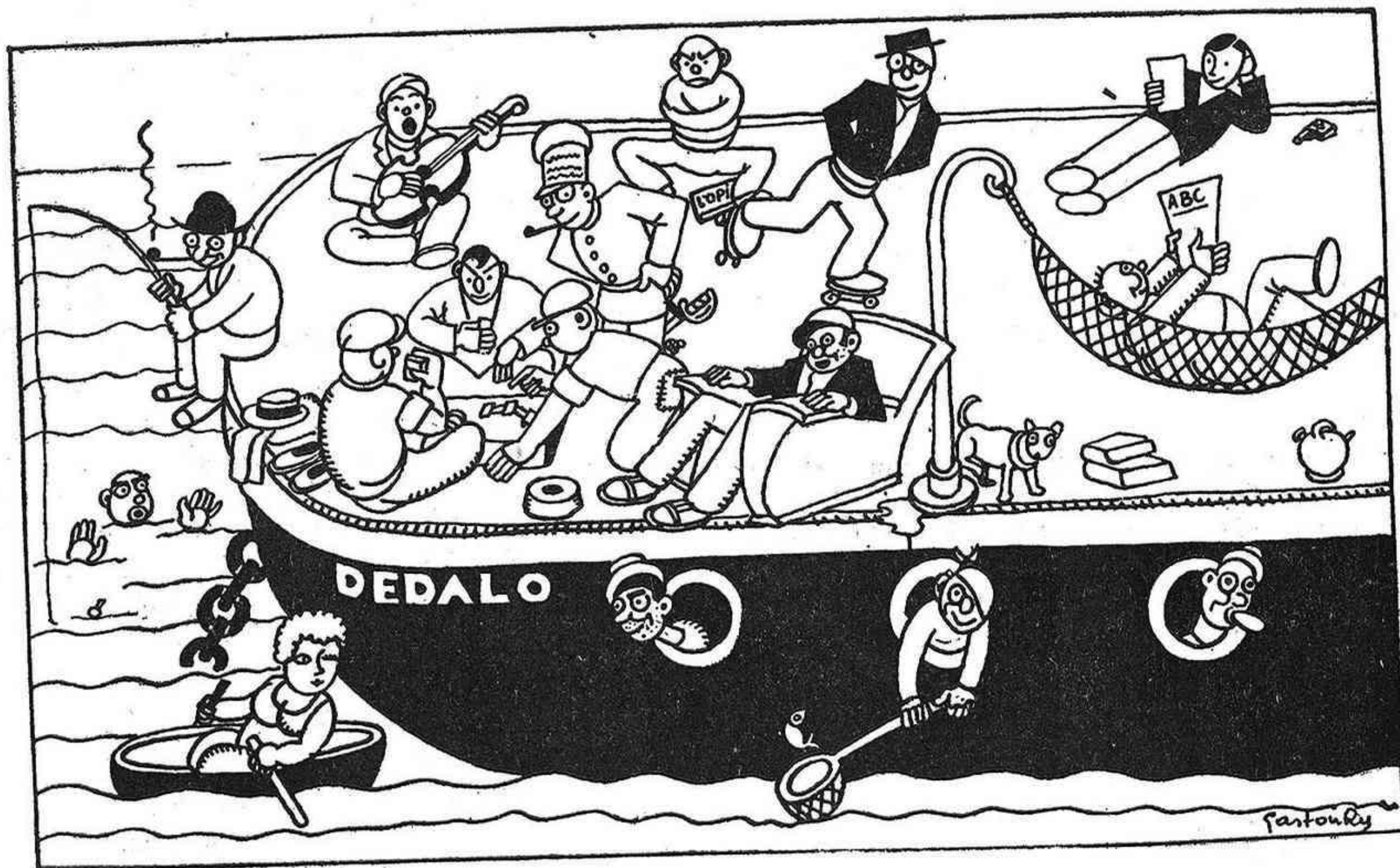
I, aquesta bona voluntat, aquest interès per tal que els serveis públics marxessin el més bé possible i fossin dades les ordres més encertades per tal que la gent no trobés a mancar les coses més indispensables, sempre és d'agrair. Quan menys, es veu la bona intenció, i hom reconeix que s'havien pres mides per tal que els ciutadans llauressin dret i no iniciessin la desbandada general.

Bé, molt bé per l'Alcalde, que va anar d'un cantó a l'altre i s'interessava per la marxa dels esdeveniments. Bé, també, pels regidors que treballaren amb dalit.

I, sense que aquesta Municipalesca sigui una ensabonada, ni vulgui dir que claudiquem en cap de les nostres anteriors manifestacions, desitgem que endavant puguem elogiar l'obra dels nostres homes municipals. I no ho diem per nosaltres, que som amants de la barrila i ens agrada prendre'ns les coses a la fresca. Ens plau molt més per ells i els seus admiradors que, prodigant-los les majors lloances, evitaran algun mal de ventre.

En les campanyes de "L'Esquella de la Torratxa" no hi ha ni hi ha hagut mai CAP MÓBIL IGNORAT QUE DEU ÉSSER INCONFESSABLE.

I això ho saben bé els companys de L'OPINIÓ.

Els presoners estan bé...

...però a aquest que està a l'hamaca, que és el més rebel, li han posat un càstig terrible; l'han condemnat a llegir l'"A B C". (Si li fan llegir "La Vanguardia", és mort.)

De la defensa de Catalunya

Creiem que quan l'ambient d'una capital té la gravetat registrada aquests darrers dies a Barcelona, és inoportú voler-ne buscar els motius on no s'hi poden trobar i precisament per persones que vénen obligades a conèixer les fonts d'on poden radicar; i que és inoportu també destriar l'atenció dels ciutadans cap a altres coses que res no tenen a veure amb la gravetat alludida.

Ens referim al ja famós article de "La Vanguardia".

De bon principi se les emprèn demanant qui mana a Barcelona. Censura seguidament que s'hagi concedit als sindicalistes del carrer dels Mercaders el fer-se'n càrrec els soldats, en lloc de la policia.

Si els revoltosos, per un sentit d'insubordinació, no es volen donar a l'autoritat civil accedin-t'hi amb la militar, ¿quina necessitat hi ha de provocar nous incidents, d'haver-se de repetir els tiroteigs, d'haver de recórrer potser a l'enderrocament de l'edifici on es feien forts, si consentint a llur demanda es poden evitar, sense minvar les atribucions de ningú?

¿Hauria estat negant-los-hi, que haurien quedat satisfets els qui abonen aquest article? ¿Es humanitària, és cristiana, llur actitud? ¿Correspon a un diari que dedica per convicció (?) un interès especial les actuacions de la vida catòlica? Suposem que un bon catòlic no creurà que l'una cosa s'adigui amb l'altra.

Com ja hem dit, l'articulista no relaciona cap fet amb la seva acusació completament gratuïta; n'hem reportat un, però, que els qui s'hi han compenetrat donaven com a exemple contundent de la manca d'autoritat del Governador.

"La Vanguardia" diu que vol parlar clar, que ja ha callat massa temps, que els catalans ja hem hagut de suportar massa coses enormes en les nostres esferes, que es dóna per anomenar malament, governatives. "La Vanguardia", que durant vuit anys de dictadura no va dir res, després de cinc mesos de nou règim, vol aixecar la veu, amb la mateixa inconsciència, però, que la més baixa Premsa extremista, sense seguir una línia de conducta recta, sense fixar-se prèviament un programa digne de persones serioses i respectables, com pretenen ésser els seus propietaris i directors.

Encara que els homes de l'Esquerra de Catalunya haguessin adquirit els compromisos amb els sindicalistes als quals alludeix "La Vanguardia", creiem que no és pas en virtut dels mateixos que s'hagin donat els successos passats; no posseint actualment una autoritat potencialment governativa, no poden haver-los afavorit de cap mena, ni tampoc tolerar-los cap excés que no podien reprimir.

Qualsevol que no conegués molt lleugerament la història social de Barcelona, en la forma que ve redactat l'article, creuria que abans d'ara no s'havien tacat els nostres carrers de sang, i que això només havia estat possible ara

—Una corona per ell, i una per tu, que bé te la mereixes!

per haver-se encarregat de la Generalitat i dels Ajuntaments de Catalunya els homes que avui s'hi troben

¿Com haurà estat possible, doncs, que a altres ciutats d'Espanya s'hagin donat incidents molt més greus i de tota mena i molt més abans que a la nostra, si no hi tenien els nostres homes?

I consti que en aquestes ratlles no volem donar la culpa a ningú més que als mateixos extremistes provocadors, responsables únics i de tot, al nostre entendre.

Ara bé; si un cop aprovat l'Estatut de Catalunya els catalans tenen por que els homes de l'Esquerra ens aboquin a una dictadura anarquista, poden evitar-los molt fàcilment quan hi hagi lloc en les eleccions a Diputats a Corts Catalanes; és a dir, si el poble català vol a la Generalitat homes que sàpiguen evitar i enfonsar si cal els elements extremistes, els hi tindrà: no haurà de fer més que saber-los escollir; si altrament volgués el predomini d'aquesta massa anònima, potser fóra antiliberal l'oposar-nos-hi.

El que caldria fóra saber presentar al nostre obrer les múltiples desventures que d'això en pervindrien, oferint-li ensem solucions adequades; que no n'hi ha prou amb impugnar l'enemic; cal oposar-hi unes normes acceptables per tothom i mitjançant les quals tothom pugui comprendre a quina banda trobarà el millor benestar; no s'ha de fer solament una obra destructora, cal damunt les seves runes bastir-hi noves fórmules que facin esperar als homes dies millors.

¿Ha procurat això "La Vanguardia", o potser només s'ha preocupat d'anar fent la viu-viu, i ara que li sembla

veure una futura minva dels seus interessos, crida, sense mirar de quina forma? ¿Es que potser tem l'adveniment de l'Autonomia? Si és així, que parli clar, més clar que no ha parlat ara, sense volent fer veure que la defensa, posar insídies i recels per obstaculitzar-li la seva marxa triomfal.

Fora la careta! Que miri els fets fit i fit i que els comentí si vol segons els seus interessos, però sempre sincerament, que encara que siguin grollers, també és possible fer-ho així.

Nosaltres reclamem als catalans la mateixa energia que l'articulista, però per a què sàpiguen buscar els nostres defensors, no fora de casa com ell voldria, sinó a dins mateix, que homes hi ha prou competents per investir-se d'autoritat si més no, amb millor equanimitat que fins ara.

I sàpiguen també que, avui per avui, no estem tan abandonats encara com en aquells temps deplorables que "La Vanguardia" no recorda, perquè tenim al Govern Civil un home que s'ha fet mereixedor de totes les nostres simpaties i de tota la nostra confiança.

E. MARGARIT COLOMINES

Esquellot del cop de puny:

El Campió d'Espanya i d'Europa, pes gall, ha estat vençut per un francès.

Feia temps que no se sentia parlar de les baralles de pollastres. Aquesta vegada, entre un gall i un coq, ha vençut aquest.

Què hi farem!

✱

Hem llegit alguns articles que Carles Boïgues, l'home al qual la nostra ciutat deu l'ésser coneguda arreu del món, ha publicat als diaris. Són magnífics.

Es hora que es faci justícia al Mestre de la Llum, senyors que remeneu les cireres a Catalunya!

✱

Tot just retornats de Madrid els camarers que hi varen anar a peu des d'ací, uns altres han volgut arribar a París, emprant el mateix mitjà, les cames.

Nosaltres prometem, quan es firmi la cessió del castell de Montjuïc a la ciutat, pujar-hi amb el Funicular. Com que anar a peu a tot arreu ja serà cosa fàcil, utilitzar medis de locomoció serà aviat una proesa.

✱

No hem vist cap avís dient que poden retirar-se les cèdules d'aquest any. Com nosaltres, n'hi ha molts que ignoren si es reparteixen, ja.

La Generalitat obraria molt santament aclarint-ho, i dient que seran expeses amb les noves tarifes.

✱

Cada vegada que llegim que ha estat declarat el boicot a una casa de comerç de més o menys importància, pensem en l'Arrendatària de Tabacs, els llumins, la Campsa, l'electricitat, i tants d'altres que tothom veuria amb gust s'establissin...

Però, qui deixaria de fumar una mesada les asqueroses cigarretes que ens fan la gentilesa de vendre'ns a preu d'or?

Els jugadors a la rifa estan de sort. "Caigueren" a Barcelona tots quatre primers premis del darrer sorteig.

I dos dies després vingué la grossa: una vaga general.

✱

El bisbe de Salamanca, en una pastoral, ha parlat — insidiosament — d'una "peste que aparece por algún punto de la nación como un castigo de la Divina Justicia y de otra peste moral de errores, odios y libertinaje desenfrenado".

A nosaltres, en canvi, ens sembla que aquí no hi ha altra "peste" que la plaga de bisbes i bisbets que s'estan rifant la República.

¿Però com pot permetre's que una autoritat eclesiàstica faci insinuacions tan greus com les que hem deixat subratllades?

¿Què espera el senyor Maura per a adoptar mesures?

¿Espera, potser, que li facin treure altre cop la xocolata pel nas, com va fer, dies enrera, aquell gallinarsot de la duquessa de Mandas?

✱

En un recent manifest ultrarevolucionari es diu que s'han de cremar les presons i suprimir-les totes.

No estem d'acord, no estem d'acord...

¿On tancaríem aleshores els generals i els ministres?

✱

Diuen d'Itàlia que mentre Mussolini passava revista a 50.000 camises negres, es va sentir un imponent terratrèmol.

Hi ha qui assegura, però, que no era un terratrèmol, sinó un soroll dels budells del Cèsar feixista.

✱

Ha entrat en vigor a l'Estat de Xiapa — Mèxic — la nova llei que restringeix el nombre de sacerdots a un per cada quaranta-mil habitants.

I quan, senyor, quan, podrem aplicar al futur estat català, una llei que s'hi assembli una mica?

Penseu que a Barcelona ens tocarien vint-i-cinc capellanets! Vint-i-cinc, només; és a dir, un trosset de capellà per a cada església...

Xinelli.—Aquest no és publicable, però demostreu aptituds per a fer-ne de millors.

J. U. B.—La setmana passada va anar-ne un a "La Campana", i aquest també hi serà publicat.

J. A. M.—Massa llarg, home!

E. N. G.—Anirà, també.

H. C. S.—Tots han estat publicats a "La Campana". Aquest també anirà.

M. R.—Si ho feu un xic més curt, potser ho publicarem, però consti que no hi tenim cap obligació.

J. J. C.—Aquest va.

J. V.—No es poden pas publicar.

Ll. B.—Les nostres lectores us esgarraparien.

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

SINGLOTS POETICS DE Frederic Soler (PITARRA)

La butifarra de la llibertat	original	1 acte	Lo punt de las donas	jogina	2 actes
L'esquella de la torratxa	paròdia	2 »	L'últim Trencalós	original	
Lo Cantador	»	2 »	L'Africana, paròdia de aquesta magnífica òpera		
Lo castell dels tres dragons	original	2 »	Gra y palla, paper per a matar ratos, col·lecció de poesies.		
Cosas del onclel	»	1 »	Lo boig de las campanillas	jogina	1 »
Ous del dia	paròdia	2 »	El Profeta, paròdia d'aquesta magnífica òpera		
Las píldoras de Holloway	original	1 »	Faust, paròdia d'aquesta magnífica òpera		
Si us plau per forsa	»	2 »	Liceistas y cruzados	original	2 »
Un mercat de Calaf	»	2 »	Los héroes y las grandezas	»	2 »
Un barret de riallas	»	1 »	La mort de la paloma		
La venjansa de la Tana	paròdia	1 »			
La vaquera de la piga rossa	»	2 »			
Las carabassas de Montroig	original	2 »			
En Joan Doneta	»	1 »			

Preu de cada singlot 0,60 ptes.

Les 24 obres enquadrades luxosament, pessetes 20

El culto al desnudo

por ROGER SALARDENNE

Precio: 5 pesetas

Mónita secreta

Instrucciones reservadas de la Compañía de Jesús

Precio: 1 peseta

DOCTOR KOENHLI

Novísimo arte de amar

Precio: 3,50 pesetas

Mapes i Guies Michelin

PER A

AUTOMOBILISTES

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certícat. Als corresponals se'ls atorguen descomptes

EL DISSAPTE

EL DIUMENGE

Les maniobres de la Bona Premsa

Abans d'ahir, amic de Primo de Rivera, de Martínez Anido i de la Patronal, ahir atacant En Macià i el Governador.. Avui cantant la palinòdia i dient que tot ha anat tan bé...